

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının 2019-cu il və ortamüddətli dövr üçün pul siyasetinin əsas istiqamətləri barədə

BƏYANATI

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının 2018-ci ildə həyata keçirdiyi pul-kredit siyaseti milli iqtisadiyyatda qıymətlər sabitliyinə, aşağı və stabil inflasiyanın tomin edilməsi və sitasılıq əhalinin yaşayışını və işgüzar fəaliyyətin əsləri səsli-iqtisadi mühitin formalaşmasına yönəlmüşdür.

Məhtəşəm Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi altında 2018-ci ildə ölkədə makroiqtisadi sabitliyin dayanıqlığının artırılması istiqamətində şəhəriyəti işlər görülmüşdür. Inflasiya aşağı birrəqəmlər səviyyədə sabitləşmiş, iqtisadi artım davam etmiş, milli valyutanın məzənnəsi dayanıqlı olmuş, ölkənin strateji valyuta ehtiyatları artmaqda davam etmişdir.

Formalaşdırılmış makroiqtisadi proqnozlar əsasında 2019-cu ildə və ortamüddətli dövrədə pul-kredit siyaseti aşağı və sabit inflasiya əsaslı dayanıqlı sosial-iqtisadi mühitin formalaşmasına, bu əsasda iqtisadi artımın daha da sürətləndirilməsinə yönəldiləcəkdir. Eyni zamanda pul siyaseti rejiminin optimallaşdırılmasına, onun strateji və məzənnəyi çərçivəsinin təsdiqilərini, inflasiya gözləntilərinin azaldılmasına, həyata keçirilən pul-kredit siyasetinə etibarın artırılması, informasiya açıqlığının yüksəldiləsi həyata keçiriləcək pul-kredit siyasetinin əsas məqsədlərindən olacaqdır.

I. 2018-ci ildə pul siyaseti

1. Pul siyasetinin həyata keçirilməsi mühiti

2018-ci ildə xarici şərtlərin milli iqtisadiyyatın inkişafına təsiri birmənəli olmamışdır.

Dünya bazalarında neftin qiymətinin 2017-ci ilde nisbetən yüksək olması (35%) iqtisadi artımı destek vermiş ve tədiye balansının tarazlığını təmin etmişdir.

Qlobal iqtisadi artımın yüksək olaraq qalmasında baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu cari və növbəti il üçün **dünya iqtisadi arım** proqnozunu azalmağa doğru (0.2%) təsdih etmişdir.

Artaqda olan geosiyasi gərginlik, xarici ticaret siyasetlərindən qeyri-müvəyyənlər, nefitin qiymətindən sonra aylar müşahidə olunan dayışkeşliklər və bu proseslərin regionda əsas **ticarət tərəfdəşləri** olan qonşu ölkələrin iqtisadiyyatlarına təsiri makroiqtisadi sabitlik üçün əhəmiyyətli risklər yaratmışdır. 2018-ci ilde bu ölkələrin bir sırasında milli valyutaların (rus rublu, Türk lirası, İran rialı) ABŞ dollarına qarşı əhəmiyyətli ucuzaşması psixoloji gözlənti effekti yaratmış, lakin görülmüş tədbirlər nəticəsində bu effektlər neytränləşdirilmişdir. Proqnozlara görə gözləntilərə rəğəmən bu ölkələrdən Azərbaycana idxlər artımı dinamikası idxlən ümumi artım dinamikasından aşağı olmuspardır.

9 ayda cari əməliyyatlar tərəfdən balansında CƏB 5.1 mlrd. ABŞ dolları və ya UDM-in 15%-i seviyyəsində profisit yaranmışdır ki, bu da kaptalın və maliyyənən hərəkəti hesabında kəsi tam ötürüdür. CƏB-dəki profisit esasən ticarət balansındaki profisit (67% artım) hesabına formalaslaşdırılmışdır. Bunulular belə idxlərlə tarazlıdır. Kəsiklərən xarici idxlər 32.7% artmışdır. Milli valyutaların qeyri-neft idxlərinin ümumi qeyri-neft idxləndən paşa ən eyni dövrü ilə müqayisədə 43.3%, o cümlədən qeyri-neft idxlə 10.2% artmışdır. Bu dövrədə əmətə idxlə 32.2%, o cümlədən qeyri-neft idxlə 32.7% artmışdır. Milli valyutaların qeyri-neft idxlərinin ümumi qeyri-neft idxləndən paşa ən eyni dövrü ilə müqayisədə müvafiq olaraq 1.3 və 3.8 faiz bəndi azalmışdır.

Xarici sektorda müsbət mayiller 2018-ci ilin son rübündə də davam etməkdədir. Dövlət Gömrük Komitəsinin məlumatlarına əsasən, 2018-ci ilin 11 ayında **xarici ticarət balansı**-nda 7.6 mld. ABŞ dolları məbləğində müsbət saldo yaranmışdır. 11 ayda əmətə idxlər ən eyni dövrü ilə müqayisədə 43.3%, o cümlədən qeyri-neft idxlə 10.2% artmışdır. Bu dövrədə əmətə idxlə 32.2%, o cümlədən qeyri-neft idxlə 32.7% artmışdır. Milli valyutaların qeyri-neft idxlərinin ümumi qeyri-neft idxləndən paşa ən eyni dövrü ilə müqayisədə müvafiq olaraq 1.3 və 3.8 faiz bəndi azalmışdır.

Tədiye balansının profisi ölkənin **strateji valyuta ehtiyatlarının** artmasına şərait yaratmışdır. Strateji ehtiyatlar ilin əvvəline nəzeren 7% (2.9 mlrd. ABŞ dolları) artmış 44.8 mlrd. ABŞ dolları təşkil edir. Strateji ehtiyatlar 31 ayıq mal və xidmet idxlənlə kifayət edir və xarici dövlət borcunu 3 dəfə üstəyir.

2018-ci ildə **iqtisadi artım** pozitiv zonada qalmağıda davam etmişdir. 11 ayda Ümumi Daxili Məhsul (ÜDM) real olaraq 1%, o cümlədən qeyri-neft sektorunda 1.3% artmışdır.

Qeyri-neft sektorunda artım əsasən ticarət sektorundan qaynaqlanmışdır. Qeyri-neft sənayəsində 8.7%, kənd təsərrüfatı 4.6% artım olmuşdur.

Mərkəzi Bankın **real sektorun monitorinqinin nəticələri** də ölkədə iqtisadi aktivlərin davam etdiriliyi təsdiqleyir. Monitoringə əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-neft sektorunun ekser sahələri üzrə, o cümlədən qida sənayəsi, təkinti materiallarının istehsalı, metallurgiya sənayelerində iqtisadi aktivlər göstəricilərindən artım müşahidə olunmuşdur. Bu sahələr üzrə baxmayaraq Beynəlxalq Valyuta Fondu əsasən, 2018-ci ildə qeyri-ne